T002 A HÀM II 03-Đại Bát Niết Bàn Q.trung

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH ÑAÏI BAÙT NIEÁT-BAØN QUYEÅN II

Luùc aáy, Phaát-ba-duïc-ñeá cuøng nhöõng ngöôøi trong nhoùm baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con töø nay xin laáy phaùp baäc vöøa, baäc cao ñeå cuøng daãn daét chæ baûo cho nhau. Ngay khi aáy, nhoùm Phaát-ba-duïc-ñeá goàm naêm traêm ngöôøi, lieàn ôû tröôùc Phaät thoï ba quy y vaø nguyeän giöõ naêm giôùi. Phaát-ba-duïc-ñeá laïi baïch Phaät: –Kính xin Ñöùc Theá Toân vaø chuùng Tyø-kheo saùng mai thoï nhaän cho con cuùng döôøng. Ñöùc Nhö Lai im laëng chaáp nhaän. Nhoùm oâng Phaát-ba-duïc-ñeá bieát Phaät ñaõ höùa lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, cuøng vôùi nhöõng ngöôøi ñaõ ñeán, leã Phaät lui ra, roài trôû veà nhaø. Suoát trong buoåi chieàu hoï lo saém söûa caùc moùn aên uoáng thôm ngon tinh khieát. Saùng ngaøy hoâm sau, tôùi giôø thoï trai, Phaát- ba-duïc-ñeá sai ngöôøi thaân tín ñeán baïch Phaät: –Xin Ñöùc Nhö Lai töï bieát ñuùng thôøi. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân cuøng chuùng Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh ñi ñeán nhaø aáy theo thöù töï maø ngoài. OÂng Phaát-ba-duïc-ñeá thaáy Phaät vaø chuùng Taêng ñeàu ñaõ an toïa, lieàn ñöùng daäy ñi laáy nöôùc, töï tay roùt môøi, cuøng böng doïn caùc moùn aên myõ vò. Ngoaøi ra, caùc Baø-la-moân, Tröôûng giaû, Cö só coù ñeán naêm traêm ngöôøi cuõng ñeàu ñem ñoà aên ngon quyù ñeán taïi nhaø aáy cuøng cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Tyø-kheo. Ñang khi aên, caùc Tyø-kheo coù vò khoâng kheùo thu nhieáp thaân taâm theo ñuùng oai nghi, khieán caùc Baø- la-moân, Tröôûng giaû, Cö só thaáy ñöôïc neân taâm khoâng hoan hyû. Ñöùc Theá Toân bieát ñöôïc taâm yù cuûa moïi ngöôøi neân baûo hoï: –Caùc vò neân bieát, Chaùnh phaùp cuûa Nhö Lai saâu roäng nhö bieån, khoâng theå löôøng tính. Laïi trong bieån roäng coù caùc chuùng sanh thaân theå

27 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II raát lôùn, daøi ñeán moät vaïn saùu ngaøn du-xaø-na hoaëc thaân daøi taùm ngaøn du-xaø-na, hoaëc thaân daøi boán ngaøn du-xaø-na, hoaëc thaân daøi moät ngaøn du- xaø-na, hoaëc laïi coù thaân chæ daøi moät taác, nöûa taác, cho ñeán raát nhoû. Bieån phaùp cuûa Nhö Lai cuõng nhö vaäy, trong ñoù cuõng coù vò ñaéc quaû A-la-haùn, ñaày ñuû ba minh vaø saùu thöù thaàn thoâng, coù oai ñöùc lôùn, laøm phöôùc laønh cho trôøi ngöôøi, coù vò ñaït ñöôïc caùc quaû A-na-haøm, Tö-ñaø-haøm, Tu-ñaø- hoaøn. Laïi coù vò ñöôïc boán höôùng quaû, cho ñeán cuõng coù ngöôøi phaøm phu chöa ñöôïc höôûng lôïi ích cuûa Phaät phaùp. Vì vaäy, caùc vò chôù ôû trong bieån phaùp maø sanh taâm nghi hoaëc. Ñöùc Theá Toân beøn noùi keä: Taát caû caùc doøng soâng Ñeàu trôû veà bieån caû Cuùng döôøng Phaät vaø Taêng Phöôùc veà mình cuõng vaäy. Ñöùc Nhö Lai noùi keä aáy xong, laïi vì moïi ngöôøi giaûng noùi caùc baøi phaùp. Khi aáy naêm traêm ngöôøi nhoùm oâng Phaát-ba-duïc-ñeá ôû trong caùc phaùp xa caûnh traàn, lìa caùc khoå ñaït ñöôïc Phaùp nhaõn thanh tònh. Luùc aáy Ñöùc Theá Toân cuøng Tyø-kheo Taêng töø choã ngoài ñöùng daäy, tieáp tuïc leân ñöôøng ñeán thaønh Ba-ba. Naêm traêm ngöôøi nhoùm oâng Phaát-ba- duïc-ñeá ñeàu buoàn baõ thôû than, cung kính tieãn ñöa Ñöùc Nhö Lai, loøng boài hoài löu luyeán, nhìn theo roài haàu nhö tuyeät voïng ñaønh trôû

veà. Khi Ñöùc Theá Toân ñeán thaønh Ba-ba, trong thaønh aáy coù ngöôøi thôï kheùo gioûi teân laø Thuaàn-ñaø, sôû höõu moät khu vöôøn raát maùt meû, yeân tónh. Ñöùc Nhö Lai cuøng caùc thaày Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh ñi ñeán vöôøn ñoù. Thuaàn-ñaø nghe tin Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng ñeán khu vöôøn cuûa mình thì heát söùc vui möøng khoâng theå töï kieàm cheá, lieàn cuøng caùc ngöôøi thôï ñoàng ñi ñeán choã Phaät, ñaàu maët leã nôi chaân Phaät roài ngoài qua moät beân, thöa: –Khoâng roõ Ñöùc Theá Toân coù duyeân gì laïi ñeán ñaây, vaø coøn ñi ñaâu nöõa chaêng? Ñöùc Theá Toân ñaùp: –Ta nay sôû dó ñeán ñaây, laø vì khoâng bao laâu nöõa Ta seõ vaøo Nieát- baøn. Vì vaäy neân Ta ñeán ñaây ñeå gaëp nhau laàn sau cuøng. Thuaàn-ñaø vaø caùc ñoàng nghieäp cuûa oâng nghe Phaät daïy nhö vaäy thì voâ cuøng öu saàu, buoàn thöông, thöa: –Baïch Ñöùc Theá Toân, nay Ngaøi boû chuùng sanh khoâng coøn thöông töôûng sao? Vì sao Ngaøi laïi muoán vaøo Nieát-baøn? Kính xin Ñöùc Theá Toân

haõy duy trì thoï maïng trong moät kieáp hoaëc gaàn moät kieáp. Roài hoï laïi voø ñaàu, böùt tai, thôû than lôùn tieáng: –Than oâi, khoå thay! Con maét cuûa theá gian saép maát. Taát caû chuùng sanh töø nay veà sau maõi chìm ñaém trong bieån sanh töû, chöa bieát bao giôø môùi ra khoûi. Vì sao? Vì Baäc Thaày daãn daét Voâ thöôïng ñaõ vaøo Nieát-baøn! Ñöùc Theá Toân baûo Thuaàn-ñaø: –OÂng nay khoâng neân sanh taâm saàu naõo. Taát caû phaùp höõu vi ñeàu nhö vaäy, ñeàu laø dôøi ñoåi, bieán chuyeån voâ thöôøng, moïi tuï hoäi aân aùi taát phaûi bieät ly. Vì vaäy, nay oâng chôù neân öu saàu. Thuaàn-ñaø lieàn baïch Phaät: –Con nay cuõng bieát caùc haønh laø voâ thöôøng, moïi tuï hoäi aân aùi thaûy ñeàu bieät ly. Nhöng Ñaáng Voâ Thöôïng seõ vaøo Nieát-baøn, con sao khoûi buoàn thöông saàu naõo!? Baáy giôø Ñöùc Theá Toân lieàn vì Thuaàn-ñaø giaûng noùi caùc phaùp. Thuaàn-ñaø nghe xong taâm traïng saàu thöông giaûm bôùt, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, chænh ñoán oai nghi, tròch aùo baøy vai beân phaûi cung kính ñaûnh leã döôùi chaân Ñöùc Phaät, thöa: –Baïch Ñöùc Theá Toân, xin nguyeän vaøo ngaøy mai thoï nhaän cho con cuùng döôøng böõa aên ñaïm baïc. Ñöùc Theá Toân höùa nhaän baèng caùch yeân laëng. Khi Thuaàn-ñaø bieát Phaät ñaõ höùa, lieàn laøm leã nôi chaân Ngaøi roài lui ra. Thuaàn-ñaø veà nhaø, suoát chieàu hoâm ñoù lo saém söûa nhieàu moùn aên uoáng ngon quyù, saùng ngaøy mai tôùi giôø aên sai ngöôøi thaân tín ñeán baïch Phaät: –Xin Ñöùc Theá Toân töï bieát ñuùng thôøi. Luùùc aáy Ñöùc Nhö Lai cuøng caùc Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh ñi ñeán nhaø Thuaàn-ñaø, theo thöù lôùp maø vaøo choã. Thuaàn-ñaø thaáy Phaät vaø chuùng Taêng ñaõ an toïa, lieàn ñi laáy nöôùc töï tay roùt môøi, boû vaøo baùt caùc moùn aên thöôïng vò. Ñöùc Theá Toân cuøng chuùng Taêng duøng xong, röûa baùt, trôû veà choã ngoài. Thuaàn-ñaø cuõng ngoài gaàn ñaáy. Ñöùc Theá Toân baûo Thuaàn-ñaø: –OÂng nay ñaõ laøm ñöôïc moät vieäc phöôùc raát ít coù, laø ngöôøi sau cuøng cuùng döôøng côm leân Phaät vaø chuùng Tyø-kheo, phöôùc baùo naøy nhieàu khoâng theå cuøng taän. Taát caû chuùng sanh neân troàng caùc loaïi phöôùc ñöùc khoâng theå baèng ñöôïc, vaäy oâng neân sanh taâm hoan hyû. Ta nay thoï nhaän söï thænh caàu sau cuøng, seõ khoâng coøn nhaän böõa aên naøo khaùc nöõa. Ñöùc Theá Toân lieàn noùi keä: OÂng nay ñaõ taïo ñöôïc

29 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II Coâng ñöùc thaät ít coù Cuùng döôøng laàn sau cuøng Phaät vaø Tyø-kheo Taêng Coâng ñöùc ngaøy caøng taêng Seõ khoâng bao giôø heát. OÂng nay phaûi töï mình Sanh taâm raát hoan hyû Heát thaûy choã taïo phöôùc Khoâng ai ñöôïc nhö oâng. Ñöùc Theá Toân noùi keä xong, lieàn baûo Toân giaû A-nan: –Ta nay thaân beänh, muoán mau ñeán thaønh Cöu-thi-na. Toân giaû A-nan cuøng caùc thaày Tyø-kheo vaø oâng Thuaàn-ñaø nghe Phaät noùi lôøi aáy thì caøng saàu khoå, xoùt xa rôi leä khoâng theå töï kieàm cheá. Ñöùc Theá Toân lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, cuøng caùc Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh ñi ñeán thaønh Cöu-thi-na. Thuaàn-ñaø cuøng vôùi quyeán thuoäc theo sau Ñöùc Nhö Lai. Treân ñöôøng ñi, Ñöùc Theá Toân gheù vaøo caïnh moät goác caây noùi vôùi Toân giaû A-nan: –Ta hieän nay ñang bò ñau buïng! Roài cuøng A-nan ra ñi, caùch goác caây aáy khoâng xa bò ra maùu, lieàn trôû veà laïi choã cuõ. Ngaøi daïy Toân giaû A-nan: –Toân giaû haõy laáy y Taêng-giaø-leâ cho Ta, xeáp laøm boán lôùp traûi treân ñaát. Ta muoán ngoài nghæ, khoâng theå ñi tieáp ñöôïc. A-nan vaâng lôøi. Ñöùc Theá Toân lieàn ngoài nghæ caïnh goác caây, laïi baûo Toân giaû A-nan: –Ta nay raát khaùt nöôùc. Toân giaû coù theå ñeán soâng Ca-quaät-ta laáy nöôùc saïch ñeán cho Ta. A-nan thöa: –Vöøa roài, coù naêm traêm coã xe cuûa caùc ngöôøi ñi buoân, loäi baêng qua soâng, khieán nöôùc soâng ñuïc, sôï khoâng uoáng ñöôïc. Ñöùc Phaät ba laàn baûo Toân giaû A-nan laáy nöôùc nhö vaäy, nhöng A- nan cöù do döï, sau ñoù môùi caàm baùt ra ñi. Ñeán doøng soâng, Toân giaû thaáy nöôùc laéng trong, loøng raát sôï haõi, loâng toaøn thaân döïng ngöôïc, töï nghó: “Vöøa roài coù naêm traêm coã xe baêng qua doøng nöôùc neân ta nghó laø nöôùc coøn ñuïc, khoâng ngôø nöôùc lieàn trong, ñeán noãi khieán ta nhö muoán traùi nghòch vôùi lôøi daïy cuûa Ñöùc Nhö Lai”. Roài Toân giaû voäi ñem nöôùc veà daâng leân Phaät, thöa:

–Laï thay! Ñöùc Theá Toân, vöøa roài con thaáy naêm traêm coã xe cuûa caùc ngöôøi ñi buoân baêng qua soâng, con ngaïi raèng treân doøng hay döôùi doøng trong khoaûng möôøi daëm haõy coøn chöa laéng trong. Vaäy maø do thaàn löïc cuûa Ñöùc Theá Toân neân chæ trong khoaûnh khaéc nöôùc lieàn laéng saïch. Ñöùc Theá Toân lieàn nhaän nöôùc uoáng. Baáy giôø coù moät vò tieân nhaân doøng hoï Maõn-la, teân laø Phaát-ca-sa, laø ñeä töû cuûa tieân nhaân Ca-lan, töø Cöu-thi-na ñeán thaønh Ba-ba. Treân ñöôøng ñi chôït thaáy Ñöùc Nhö Lai ñang ngoài nghæ beân moät goác caây, lieàn gheù laïi chaép tay chaøo hoûi, roài ngoài qua moät beân thöa vôùi Ñöùc Phaät: –Phaùp cuûa ngöôøi xuaát gia, coâng vieäc troïng yeáu nhaát laø toïa thieàn ñeå ñieàu phuïc caùc caên traàn, khieán cho taâm khoâng loaïn, chuyeân nhaát, vaéng laëng, chaúng heà sôï haõi. Vì sao? Nhôù laïi ngaøy xöa ñi theo thaày toâi laø tieân nhaân Ca-lan, ñang ñi thaày toâi vì meät neân döøng nghæ caïnh moät goác caây gaàn beân ñöôøng, roài toïa thieàn tö duy. Ñang luùc aáy coù caùc ngöôøi buoân, ñi treân naêm möôi coã xe höôùng veà phía tröôùc, thaày toâi khi ñoù coøn ñang ôû trong caûnh giôùi vaéng laëng, thaân khoâng dao ñoäng hoài laâu môùi töø thieàn ñònh xuaát. Toâi lieàn ñeán thöa: “Khi Toân sö ñang toïa thieàn thì coù caùc ngöôøi buoân vôùi naêm möôi coã xe ñi qua tröôùc ñöôøng, tieáng vang nhö saám ñoäng, khoâng bieát Toân sö coù thaáy khoâng?”. Thaày toâi traû lôøi: “Hoaøn toaøn khoâng thaáy”. Toâi laïi hoûi:

“Coù nghe tieáng ñoäng kia chaêng?”. Thaày toâi cuõng ñaùp: “Khoâng nghe”. Toâi lieàn baïch: “Treân aùo cuûa Toân sö sôû dó coù buïi baùm vaøo, aáy laø do ñoaøn xe ñi qua neân môùi nhö vaäy”. Luùc aáy toâi caøng thaáy roõ söï kyø laï, bieát phaùp toïa thieàn raát ñaùng toân troïng vì ñaõ kheùo thaâu nhieáp caên traàn khoâng cho loaïn ñoäng. Ñöùc Theá Toân noùi vôùi Phaát-ca-sa: –Nhöõng lôøi oâng noùi chöa phaûi kyø laï. Vì sao? Neáu laïi coù ngöôøi chaúng phaûi nguû say, laïi cuõng khoâng phaûi ñang nhaäp ñònh Dieät taän, chæ laø chaùnh taâm toïa thieàn. Coù naêm traêm coã xe ñi qua tröôùc ngöôøi aáy, nhöng ngöôøi naøy ñeàu khoâng bieát, khoâng nghe, nhö vaäy môùi coù theå goïi laø kyø laï. Laïi nöõa, Phaát-ca-sa, ñaáy cuõng chöa ñuû ñeå goïi laø raát kyø laï. Neáu laïi coù ngöôøi chaùnh nieäm toïa thieàn, gaëp luùc trôøi saám seùt chaán ñoäng, ñieän chôùp saùng loøa. Khi aáy coù hai anh em ngöôøi caøy ruoäng nghe tieáng saám seùt sôï haõi maø cheát. Laïi coøn coù boán con boø cuõng bò seùt ñaùnh cheát maø ngöôøi toøa thieàn khoâng bieát, khoâng nghe. Nhö theá coù ñöôïc goïi laø kyø laï khoâng? Phaát-ca-sa thöa:

31 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II –Naêm traêm coã xe ñi qua tröôùc maët, khoâng bieát khoâng nghe ñaõ laø kyø laï roài, huoáng chi laø saám seùt chôùp saùng vang ñoäng trôøi ñaát maø cuõng khoâng nghe bieát thì raát laø hy höõu. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo Phaát-ca-sa: –Ta ngaøy xöa taïi thoân A-xa-ma, caïnh moät goác caây, ngoài ngay thaúng tö duy. Khi aáy coù naêm traêm coã xe cuûa caùc ngöôøi laùi buoân ñi ngang qua tröôùc maët Ta maø Ta trong thieàn tö khoâng bieát, khoâng nghe. Caùc laùi buoân ñi qua hoài laâu thì Ta môùi ra khoûi ñònh. Luùc aáy caùc laùi buoân töø xa thaáy Ta ñöùng daäy, taát caû ñeàu quay trôû laïi, nhìn treân thaân Ta coù buïi dô baùm vaøo y, hoï lieàn phuûi ñi vaø hoûi: “Chuùng toâi cuøng naêm traêm coã xe ñaõ ñi qua ñaây, Ñöùc Theá Toân coù thaáy khoâng?”. Ñaùp: “Ta khoâng thaáy”. Laïi hoûi: “Theá Toân coù theå töï nhaém maét khoâng quan saùt, nhöng Ngaøi coù nghe tieáng khoâng?”. Ta laïi ñaùp: “Cuõng khoâng nghe tieáng”. Laùi buoân töï hoûi: “Theá Toân ñang nguû hay nhaäp ñònh Dieät taän?”. Ta ñaùp: “Ta khi aáy khoâng nguû, cuõng chaúng phaûi vaøo ñònh, chæ ñang ôû trong thieàn tö, cho neân khoâng nghe thaáy”. Caùc laùi buoân nghe Ta noùi nhö theá cho laø raát kyø laï, khen ngôïi laø chöa töøng coù roài noùi: “Chæ coù dieäu löïc cuûa söï toïa thieàn môùi ñöôïc nhö vaäy”. Ta lieàn vì hoï maø giaûng noùi caùc phaùp. Caùc vò laùi buoân aáy lieàn ôû nôi caùc phaùp xa lìa moïi phieàn naõo caáu ueá, ñaït ñöôïc Phaùp nhaõn thanh tònh. Laïi nöõa, Phaát-ca-sa, Ta ngaøy xöa taïi moät thoân noï ñang ngoài moät mình beân ñaùm ruoäng, vaéng laëng thieàn tö. Khoâng laâu sau boãng nhieân trôøi noåi saám seùt, saám chôùp gioù möa chaán ñoäng caû trôøi ñaát. Khi aáy, coù hai anh em ñang caøy ruoäng boãng nghe tieáng seùt ñeàu sôï haõi maø cheát, laïi coù boán con boø cuõng bò seùt ñaùnh cheát ngay. Ngöôøi trong thoân nghe noùi veà söï vieäc vöøa xaûy ra hoaëc laø cha meï, vôï con, baïn beø cuûa hai ngöôøi xaáu soá kia cuøng nhau ñeán thaêm vieáng, khoùc loùc. Baáy giôø Ta môùi töø thieàn ñònh tænh giaùc, thaáy treân ñaát vöôùng nöôùc buøn, laïi coù moïi ngöôøi tuï taäp keâu khoùc. Coù moät ngöôøi ñi ñeán, Ta lieàn hoûi: “Vì sao moïi ngöôøi tuï taäp than khoùc nhö vaäy?”. Ngöôøi kia ñaùp: “Ñöùc Theá Toân, Ngaøi khoâng nghe tieáng seùt ñaùnh, cuøng saám chôùp sao?

Trong thoân toâi, coù hai anh em ñang caøy ruoäng nôi naøy ñeàu bò seùt ñaùnh cheát vaø boán con boø cuõng bò nhö vaäy. Vì sao Ñöùc Theá Toân laïi khoâng bieát? Ñöùc Nhö Lai luùc aáy ñang nguû hay nhaäp ñònh Dieät taän?". Ñaùp: "Ta khi aáy khoâng nguû cuõng khoâng nhaäp ñònh maø ñang tónh laëng ngoài thieàn cho neân khoâng nghe". Ngöôøi aáy nghe Ta noùi nhö vaäy cho laø raát kyø laï, khen ngôïi laø chöa töøng coù, trong loøng töï nghó: "Do toïa thieàn neân môùi coù naêng löïc nhö vaäy". Ta lieàn vì theá giaûng

noùi Chaùnh phaùp. Hoï ñaõ ñöôïc nghe phaùp roài lieàn ôû trong caùc phaùp xa lìa caáu nhieãm, ñaït ñöôïc Phaùp nhaõn thanh tònh. Phaát-ca-sa nghe Phaät daïy nhö vaäy, sanh taâm cho laø ít coù, thöa vôùi Phaät: –Khi toâi thaáy thaày toâi ngoài thieàn, naêm möôi coã xe ñi qua maø khoâng nghe bieát, cho ñoù laø vieäc kyø laï. Nay nghe Nhö Lai keå laïi hai tröôøng hôïp aáy thaät gaáp traêm ngaøn vaïn laàn, khoâng theå so saùnh. Dieäu löïc thieàn ñònh cuûa Nhö Lai thaät khoâng theå nghó baøn. Roài Phaát-ca-sa beøn theo Phaät thoï ba quy y. Nhö Lai laïi vì oâng giaûng noùi caùc phaùp thaâm dieäu. OÂng aáy nghe phaùp, taâm yù ñöôïc khai ngoä, xa lìa phieàn naõo caáu nhieãm ñöôïc Phaùp nhaõn thanh tònh. OÂng lieàn noùi vôùi ngöôøi haàu: –OÂng haõy laáy ñem ñeán cho ta hai xaáp vaûi kieáp-boái maøu hoaøng kim. Ta muoán daâng leân Phaät. Ngöôøi haàu vaâng lôøi lieàn laáy vaûi quyù ñem ñeán. Phaát-ca-sa tay caàm xaáp vaûi cung kính quyø thaúng tröôùc Phaät, thöa: –Con nay ñem xaáp vaûi naøy daâng leân Ñöùc Theá Toân, cuùi mong Theá Toân thöông xoùt maø thoï nhaän. Ñöùc Theá Toân noùi vôùi Phaát-ca-sa: –Ta nay vì oâng nhaän laáy moät xaáp vaûi. Xaáp coøn laïi coù theå ñem cuùng döôøng cho Toân giaû A-nan. Vì sao vaäy? Vì Toân giaû A-nan ngaøy ñeâm gaàn guõi haàu hai beân Ta, vaû laïi hoâm nay ñaõ heát loøng chaêm soùc thaân beänh cho Ta. Neáu coù thí chuû boá thí ngöôøi beänh vaø ngöôøi chaêm soùc beänh, thì ñaáy goïi laø boá thí lôùn lao, ñaày ñuû nhaát. Phaát-ca-sa nghe Phaät daïy nhö vaäy thì raát hoan hyû, lieàn laáy moät xaáp vaûi ñaët nôi chaân Phaät, laïi ñem moät xaáp ñeán choã Toân giaû A-nan quyø thaúng thöa: –Nay con ñem xaáp vaûi naøy cuùng döôøng Toân giaû, mong ñöôïc thoï nhaän. Toân giaû A-nan ñaùp: –Laønh thay, laønh thay! Nay oâng ñaõ tin theo lôøi daïy cuûa Baäc Thaày nôi cuûa trôøi ngöôøi, khieán oâng trong suoát cuoäc ñôøi mình luoân ñöôïc an laïc, ta nay vì oâng maø nhaän laáy. Phaát-ca-sa trôû veà choã Phaät. Nhö Lai laïi vì oâng giaûng noùi caùc phaùp. OÂng nghe phaùp roài lieàn ñaït ñöôïc quaû A-na-haøm. Khi aáy Phaát-ca-sa laïi baïch Phaät:

33 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II –Con nay muoán nöông phaùp Phaät xin ñöôïc xuaát gia. Phaät lieàn goïi: "Thieän lai Tyø-kheo". Töùc thì raâu toùc töï ruïng, aùo ca- sa maëc vaøo thaân lieàn thaønh Sa-moân, ñaéc quaû A-la-haùn. Baáy giôø Ñöùc Nhö Lai töø treân maët cuûa ngöôøi phoùng ra caùc loaïi aùnh saùng maøu xanh, vaøng, ñoû, traéng, oùng aùnh nhö pha leâ. Toân giaû A-nan lieàn ñaûnh leã nôi chaân Phaät, quyø thaúng chaép tay, thöa: –Khoâng roõ Ñöùc Theá Toân do nhaân duyeân gì maø hieän töôùng laønh naøy? Phaät lieàn ñaùp: –A-nan neân bieát, Ta coù hai nhaân duyeân maø phoùng haøo quang lôùn: Moät laø khi ôû beân goác caây Boà-ñeà saép thaønh ñaïo, lieàn phoùng haøo quang. Hai laø khi saép vaøo Nieát-baøn

cuõng phoùng ra haøo quang lôùn. Naøy A-nan, Toân giaû bieát chaêng, Ta thaønh töïu ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc vaøo khoaûng cuoái ñeâm vaø khi nhaäp Nieát-baøn cuõng vaøo thôøi gian aáy. Toân giaû nay neân bieát, ngay trong hoâm nay, sau nöûa ñeâm, taïi thaønh Cöu-thi-na, vuøng ñaát sinh hoaït cuûa caùc löïc só beân doøng soâng Hy-lieân, giöõa hai caây Sa-la, Ta seõ nhaäp Nieát-baøn. Ñöùc Phaät vöøa noùi xong, caùc chuùng Tyø-kheo, keå caû chö Thieân treân khoâng ñeàu buoàn thöông than khoùc khoâng theå töï keàm cheá. Khi aáy Ñöùc Theá Toân cuøng caùc thaày Tyø-kheo ñeán soâng Ca-quaät-tha. ÔÛ ñaáy sau khi taém goäi xong, Ngaøi cuøng caùc thaày Tyø-kheo ngoài nghæ beân bôø soâng. Luùc aáy oâng Thuaàn-ñaø trong loøng töï traùch: “Ñöùc Theá Toân do thoï duïng böõa côm cuùng döôøng cuûa ta, bò ñau buïng neân saép vaøo Nieát-baøn”. Ñöùc Theá Toân bieát taâm nieäm cuûa Thuaàn-ñaø, neân baûo Toân giaû A-nan: –Toân giaû nay neân bieát, taát caû chuùng sanh chôù töï traùch: “Nhö Lai vì thoï duïng böõa côm cuûa mình ñaõ khieán cho thaân Ngaøi bò beänh maø vaøo Nieát-baøn. Vì sao vaäy? Ñöùc Nhö Lai xuaát hieän ôû ñôøi coù hai haïng ngöôøi ñaït ñöôïc phöôùc toái thöôïng: Moät laø khi Nhö Lai saép thaønh töïu ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc maø ñöôïc ñeán ñeå cung kính boá thí. Hai laø khi Ñöùc Nhö Lai saép vaøo Nieát-baøn maø ñöôïc cuùng döôøng böõa aên sau cuøng. Hai ngöôøi laøm coâng vieäc cuùng döôøng naøy phöôùc ñöùc baèng nhau khoâng khaùc, phöôùc baùo nhaän ñöôïc khoâng theå tính keå. Hai laàn cuùng döôøng aáy raát khoù gaëp ñöôïc, nhö hoa Öu-ñaøm-baùt laâu laâu môùi coù.

Baáy giôø Ñöùc Theá Toân noùi vôùi Thuaàn-ñaø: –Nay trong taâm cuûa oâng chính ñang coù yù nieäm aáy. OÂng khoâng neân töï sanh taâm hoái traùch nhö theá. Ñaõ coù ñöôïc phöôùc ñöùc quyù baùu voâ thöôïng khoù gaëp thì neân töï sanh taâm vui möøng, vinh haïnh. Trong traêm ngaøn vaïn kieáp, danh hieäu cuûa Phaät raát khoù ñöôïc nghe. Tuy ñöôïc nghe danh, gaëp Phaät laïi caøng khoù. Tuy ñöôïc gaëp Phaät, cuùng döôøng Phaät laïi khoù hôn. Tuy ñöôïc cuùng döôøng Phaät maø ñöôïc cuùng döôøng trong hai tröôøng hôïp khi saép Thaønh ñaïo vaø saép vaøo Nieát-baøn laïi caøng khoù hôn nöõa. OÂng nay ñaõ ñöôïc phöôùc baùo, khoâng bao laâu seõ ñaït ñöôïc trí tueä bieän taøi, söùc khoûe, dung maïo, thoï maïng. Thuaàn-ñaø nghe Ñöùc Phaät daïy nhö theá, taâm sanh hoan hyû voâ cuøng, beøn baïch Phaät: –Sung söôùng thay! Baïch Ñöùc Theá Toân, con nay ñaõ ñöôïc lôïi laïc lôùn lao nhö vaäy. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân noùi keä: Keû boá thí ñöôïc phöôùc Ngöôøi taâm töø khoâng oaùn Laøm laønh hay tröø aùc Lìa duïc khoâng phieàn naõo Kheùo haønh ñöôïc haïnh aáy Khoâng laâu vaøo Nieát-baøn. Ñöùc Theá Toân noùi keä xong, lieàn baûo Thuaàn-ñaø: –OÂng nay neân ñem vieäc ñaït ñöôïc phöôùc baùo do söï cuùng döôøng Phaät laàn sau cuøng naøy, vì moïi ngöôøi maø roäng noùi, khieán ngöôøi nghe luoân ñaït ñöôïc an laïc trong suoát cuoäc ñôøi mình. Roài Ñöùc Theá Toân baûo Toân giaû A-nan: –Ta nay muoán ñeán thaønh Cöu-thi-na, vuøng ñaát sinh hoaït cuûa caùc löïc só, beân doøng soâng Hy-lieân, giöõa hai caây Sa-la. Toân giaû A-nan thöa: –Xin vaâng, baïch Ñöùc Theá Toân. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân cuøng caùc thaày Tyø-kheo tröôùc sau vaây quanh, cuøng nhau leân ñöôøng, vöôït qua soâng Hy-lieân, ñeán truï beân ngoaøi

röøng Sa- la thuoäc thaønh Cöu-thi-na, vuøng ñaát phaùt sinh caùc löïc só. Ñöùc Phaät noùi vôùi Toân giaû A-nan: –Toân giaû haõy ñi vaøo röøng Sa-la, thaáy coù hai caây ñöùng rieâng moät

35 KINH ĐẠI BÁT NIẾT BÀN - TRƯỜNG A HÀM II nôi thì queùt doïn döôùi ñaát cho thaät saïch seõ, xeáp choã treo giöôøng daây, ñaàu höôùng veà phía Baéc. Ta nay thaân theå raát moûi meät. Toân giaû A-nan vaø caùc thaày Tyø-kheo nghe Phaät daïy nhö theá thì caøng theâm buoàn thöông. Toân giaû A-nan rôi leä vaâng theo lôøi daïy ñi ñeán choã coù hai caây Sa-la ñöùng rieâng moät nôi, queùt doïn, saép ñaët, treo giöôøng daây thaûy ñeàu ñuùng nhö phaùp, roài trôû veà baïch Phaät: –Thöa, con ñaõ queùt doïn, xeáp ñaët, thaûy ñeàu hoaøn taát. Luùc aáy Ñöùc Theá Toân cuøng caùc thaày Tyø-kheo ñi vaøo röøng, ñeán nôi hai goác caây Sa-la. Ngaøi leân giöôøng, nghieâng hoâng beân phaûi, xeáp chaân leân nhau maø naèm, nhö sö töû nguû, chaùnh nieäm tænh giaùc. Khi aáy hai caây Sa-la boãng nhieân troå hoa, rôi treân thaân Nhö Lai. Ñöùc Theá Toân lieàn hoûi Toân giaû A-nan: –Toân giaû coù thaáy caây Sa-la naøy chaúng phaûi thôøi maø troå hoa ñeå cuùng döôøng Ta chaêng? Toân giaû A-nan ñaùp: –Daï thöa, coù thaáy. Baáy giôø taùm boä chuùng trôøi, roàng, quyû thaàn, ôû trong hö khoâng tuoân raûi caùc loaïi hoa vi dieäu töôi ñeïp nhö: hoa Maïn-ñaø-la, hoa Ma-ha maïn- ñaø-la, hoa Maïn-thuø-sa, hoa Ma-ha maïn-thuø-sa laàn löôït rôi treân thaân Ñöùc Phaät. Chö vò aáy laïi coøn tung raûi caùc thöù höông thôm nhö ngöu ñaàu, chieân ñaøn; cuøng taáu khuùc nhaïc trôøi, ca baøi chuùc tuïng, taùn thaùn. Phaät baûo Toân giaû A-nan: –Toân giaû coù thaáy treân hö khoâng, haøng chö Thieân cuøng taùm boä chuùng cuùng döôøng Ta chaêng? A-nan baïch: –Daï thöa coù thaáy. Ñöùc Theá Toân laïi noùi: –Ngöôøi muoán cuùng döôøng Ta ñeå baùo ñaùp aân ñöùc, quyeát khoâng phaûi chæ duøng höông hoa, hoøa nhaïc nhö theá naøy, maø laø phaûi giöõ giôùi cho thanh tònh, ñoïc tuïng kinh ñieån, suy nghó veà nghóa lyù cuûa caùc phaùp saâu xa vi dieäu. Nhö theá môùi ñuùng goïi laø cuùng döôøng Ta. Luùc aáy coù moät Tyø-kheo teân Öu-ba-ma-na, luùc Nhö Lai chöa choïn Toân giaû A-nan laøm thò giaû, thì vò naøy thöôøng laøm coâng vieäc haàu haï, chaêm soùc Nhö Lai. Khi Öu-ba-ma-na thaáy Ñöùc Nhö Lai naèm xuoáng giöõa hai caây Sa-la thì raát buoàn khoå, neân ñöùng ngay tröôùc choã Phaät. Ñöùc Theá Toân baûo:

–Thaày khoâng neân ñöùng ôû tröôùc choã Ta. Öu-ba-ma-na lieàn ñöùng qua moät beân. Toân giaû A-nan thaáy theá lieàn sanh nghi hoaëc, suy nghó: “Ta laøm thò giaû Ñöùc Phaät ñeán nay traûi qua ñaõ nhieàu naêm, chöa töøng thaáy Ngaøi daïy lôøi nhö theá. Hoâm nay vì lyù do gì maø khoâng cho ñöùng ôû tröôùc? Ñöùc Nhö Lai khoâng coøn bao laâu seõ vaøo Nieát-baøn, maø laïi khoâng cho ñeä töû ñöùng tröôùc buoàn khoùc!”. Toân giaû A- nan lieàn ñaûnh leã nôi chaân Phaät, roài quyø thaúng, chaép tay baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, con töø xöa haàu haï Phaät thöôøng ñöùng tröôùc Ñöùc Theá Toân, chöa töøng nghe daïy con phaûi böôùc lui. Nay vì sao Ngaøi daïy Öu-ba-ma-na phaûi traùnh ra khoâng ñöôïc ñöùng ôû tröôùc? Phaät daïy: –Naøy Toân giaû A-nan, taùm boä chuùng nhö trôøi, roàng, thaàn… nghe Ta ñang ôû nôi giöõa hai caây Sa-la, naèm nghieâng hoâng beân phaûi, ñeàu cuøng nhau ñeán ñeå ñöôïc thaáy vaø chieâm ngöôõng Ta. Töø trong hö khoâng cho ñeán khaép treân maët

ñaát, boán phía ñeàu coù maët kín caû, choaùn ñeán ba möôi hai du-xaø-na. Tyø-kheo Öu-ba-ma-na aáy neáu ñöùng tröôùc Ta, thì taùm chuùng trôøi, roàng, thaàn… seõ sanh taâm khoâng hoan hyû, ñeàu nghó raèng: “Nay Ñöùc Nhö Lai ñang ôû nôi hai caây Sa-la, khoâng bao laâu nöõa seõ vaøo Nieát-baøn, ñaây laø luùc chuùng ta ñöôïc nhìn thaáy vaø chieâm ngöôõng laàn sau cuøng vaäy maø vò Tyø-kheo naøy ñaõ ñöùng choaùn choã tröôùc Phaät”. Do ñoù maø Ta phaûi baûo Öu-ba-ma-na traùnh qua moät beân. A-nan, Toân giaû bieát chaêng, hieän taïi ñaây trong taùm boä chuùng aáy, hoaëc coù ngöôøi buoàn khoùc khoâng theå töï kieàm cheá, hoaëc coù vò thì saàu naõo, meâ loaïn, buoàn thöông heát möïc, hoaëc coù ngöôøi duøng tay töï voø ñaàu, böùt toùc, hoaëc coù vò vöùt boû heát caùc ñoà trang söùc nôi thaân, thaûy ñeàu ñoàng thanh noùi lôùn: “Ñöùc Nhö Lai nay vaøo Nieát-baøn, sao maø voäi theá! Nhö Lai xuaát hieän ôû ñôøi khoù maø gaëp gôõ, nhö hoa Öu-ñaøm-baùt laâu laâu môùi coù, vaäy maø nay laïi saép vaøo Nieát-baøn. Than oâi, khoå thay! Con maét cuûa theá gian saép maát. Töø nay ai laø ngöôøi ñeå cho chuùng ta höôùng veà vaø ñöôïc daãn daét”. Caùc vò trôøi ñaõ ñöôïc lìa duïc ñeàu than: “Hôõi oâi! Theá gian thaät laø voâ thöôøng, chæ khoâng coù thoï sanh thì môùi khoâng bò trôû veà hoaïi dieät!”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.